

Aanvulling bij de reactie van EUNEC op de consultatie rond LLL programma's
(reference number 016962213401133410)

Opmerking bij vraag 12

ICT biedt heel wat extra dimensies voor internationalisering, zoals inderdaad een mogelijke uitwisseling van leermiddelen en goede praktijken. ICT kan echte uitwisseling en internationaal contact echter niet vervangen. Het fysieke contact van lerenden met een andere cultuur, een andere taal en andere levensgewoonten biedt onmiskenbaar voordelen ten opzichte van virtuele uitwisselingen. ICT en reële uitwisselingen moeten complementair zijn ten opzichte van elkaar.

ICT kan op heel wat manieren bijdragen tot een globaal internationaliseringsproject:

- verwerven van kennis en informatie via taakgerichte online opdrachten, die lerenden gestructureerd leren omgaan met allerlei bronnen op het internet;
- uitwisselen van kennis en informatie en in gesprek raken met andere lerenden en met andere leraren via e-mail, chatten of webmeetings;
- voorbereiden van buitenlandse uitwisselingen;
- samenwerking in virtuele projectomgevingen voor lerenden en leraars;
- gebruik maken van ICT-tools zoals vertaalprogramma's, on-line woordenboeken enz.;
- zich inleven in andere cultuur via kranten, radio en TV-sites;
- gebruik maken van web toepassingen (blogs, film, nieuwe internetplatforms...).

We wijzen er nog eens op dat digitale uitwisselingen nooit hetzelfde effect kunnen hebben als fysieke. Ze kunnen wel een uitstekend hulpmiddel zijn om zo veel mogelijk lerenden bij internationale contacten te betrekken en om eerder gelegde contacten verder te onderhouden en uit te bouwen. .

Opmerking bij vraag 13

Netwerken van scholen creëren win-winsituaties. Ze kunnen informatie over stageplaatsen, ervaringen, methodes, enz. uitwisselen. Daarom vinden we het heel belangrijk dat mobiliteitsprogramma's al bestaande netwerken ondersteunen.

Opmerking bij vraag 17

EUNEC opteert ervoor dat alle leerlingen tegen het einde van de leerplicht een minimale kennis van twee bijkomende vreemde talen verwerven.

In de verschillende onderwijsniveaus en -sectoren krijgt deze globale doelstelling uiteraard een andere invulling.

In het basisonderwijs ligt de klemtoon op taalsensibilisering en taalinitiatie. Zij vormen de basis voor een systematischer taalonderricht in de derde graad van het basisonderwijs. De eerste twee pedagogische benaderingen spelen beter in op de leerbehoeften en leerkenmerken van jonge kinderen. Een goed taalbeleid op een basisschool veronderstelt een erkenning van en een positieve houding tegenover de verschillende talen die op een school aanwezig zijn. Bij taalsensibilisering komen best ook allerlei taalelementen aan bod uit de moedertaal van de anderstalige

leerling. Taalinitiatie moet planmatig worden opgebouwd maar valt daarom nog niet samen met systematisch taalonderricht. De inhoud en aanpak van taalinitiatie moeten aansluiten op het taalonderwijs in de derde graad van het basisonderwijs en in het secundair onderwijs. Uiteraard moeten kinderen om te kunnen communiceren in een vreemde taal, samen met een aantal vaardigheden, ook een basiswoordenschat en een aantal fundamentele spraakkunstregels verwerven. Het is wenselijk dat leerlingen op het einde van het secundair onderwijs zoveel als mogelijk een minimale kennis van twee bijkomende vreemde talen hebben, op voorwaarde dat dit geen toename veroorzaakt van de niet-gekwalificeerde uitstroom. Deze doelstelling is alleen haalbaar als ze wordt ingebed in de specificiteit van de verschillende studiegebieden en studierichtingen. In studierichtingen waar talenkennis niet functioneel is voor de latere beroepsuitoefening mag een tekort voor talen geen gevolgen hebben voor de doorstroming. We stellen echter vast dat in tal van studierichtingen geen twee vreemde talen in het verplichte gedeelte vervat zitten. Het talenonderwijs in het volwassenenonderwijs vormt in het kader van levenslang leren een verlengstuk van het leerplichtonderwijs. Het is belangrijk dat het aanbod zich aanpast aan de noden die om socio-culturele, persoonlijke en economische redenen ontstaan. Daarom moet het volwassenenonderwijs in principe taalopleidingen kunnen aanbieden voor alle officiële talen van de EU en kandidaatlidstaten

Onder een aantal voorwaarden biedt het Europees Referentiekader voor Talen (ERK) een goed vertrekpunt om niveaus van taalbeheersing te operationaliseren. Maar het heeft ook zijn beperkingen. Het hecht vooral belang aan het utilitaire karakter van taal en is ontworpen voor de beoordeling van talige competenties van volwassenen. De literaire, cultuurhistorische en de esthetische componenten van een taal komen niet aan bod. Zo vraagt de Vlor meer aandacht voor attitudes en voor de culturele inbedding van de taal die ze aanleren.

Opmerking bij vraag 29

EUNEC wil er op wijzen dat mobiliteit voldoende ruim moet gedefinieerd worden. Er is geen eenduidige definitie. Mobiliteit voor individuen in het leerplichtonderwijs, voor 'staff' in het hoger onderwijs, voor volwassenen in het tweedekansonderwijs vergt een totaal andere beleidsaanpak.

Kwetsbare groepen in het onderwijs en levenslang leren zouden meer beleidsaandacht moeten krijgen. We denken aan de conclusies van de publieke consultatie over onderwijs en migratie waar nog geen concreet beleid aan gekoppeld wordt. Voor leerlingen uit het bijzonder onderwijs zouden specifieke regelingen moeten ontstaan die mobiliteit mogelijk maken, toegesneden op de noden van de lerenden. We denken hierbij aan kortere aanvraagtermijnen, aan extra ondersteuning van de mobiliteit.

EUNEC benadrukt het belang van mobiliteit voor groepen. We hebben de indruk dat mobiliteit voornamelijk wordt gezien als een individueel gebeuren. Er moeten voldoende middelen worden uitgetrokken om mobiliteit voor bijvoorbeeld klasgroepen te stimuleren en te ondersteunen.